

Zriaďovateľ:

TTSK TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Z NAŠICH KNIŽNÍC

Podujatia Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Beseda so spisovateľom Branislavom Jobusom

Stretnutie s ilustrátorom Miroslavom Regitkom

Obecná knižnica Veľké Úľany

Zamerané na najmenších

Prednáška - História známa i neznáma

Beseda so spisovateľkou Margit Garažszki

Modernizácia Obecnej knižnice v Krakovanoch

Mestská knižnica v Skalici

Regionálno-bibliografické oddelenie Záhorskej knižnice

Aktuálne informácie z Galantskej knižnice

Modernizujeme sa...

Knihy pre knižnicu v Zatiné

Noc s Andersenom trochu inak...

Literárny salón Trnava 2020

OSOBNOSTI KNIHOVNÍCKEHO SVETA

Za PhDr. Jankou Ághovou

ZO SPOLKOVEJ ČINNOSTI

Ročník: 47

Číslo: 2

Trnava 2020

Z NAŠICH KNIŽNÍC

Podujatia v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave po dlhšej odmlke spôsobenej pandemiou koronavírusu pripravila v lete pre návštevníkov viaceré zaujímavé podujatia. Moderátori cyklu Trnavská poetika - riaditeľ knižnice Pavol Tomašovič a spisovateľ a básnik Štefan Kuzma si pozvali Milana Richtera, básnika, redaktora, prekladateľa a knižného vydavateľa. Jeho básne a eseje boli uverejnené v 33 jazykoch vo viac ako 80 denníkoch, časopisoch, antológiách a zborníkoch z celého sveta. Za najnovšiu zbierku *Storočie, kruté stoočie (Príbehy zo súkromných dejín 20. storočia)* získal Cenu Slovenského centra PEN 2020 a predstaveniu tejto najnovšej zbierky poézie bol venovaný posledný júnový podvečer.

Vystúpenie mladých hudobníkov z kapely Family Friend zvýraznilo príjemnú atmosféru.

2. júla 2020 sme privítali ďalšieho hosťa Trnavskej poetiky. Bol ním Igor Válek, básnik, publicista a organizátor literárnych podujatí. Od roku 2014 je šéfredaktorom magazínu Slovensko a v súčasnosti aj redaktorom Literárneho týždenníka. Básne publikoval najskôr časopisecky. Knižne vydal viaceré básnické zbierky. Vo svojej tvorbe zviditeľňuje bohatstvo slovenského kultúrneho dedičstva. Je autorom niekoľko desiatok knižných publikácií a stoviek časopiseckých článkov. Hudobnými hosťami bolo duo Pavol Opatovský a Jozef Laci Pagáč.

Hudobnými hosťami bolo duo Pavol Opatovský a Jozef Laci Pagáč.

Počas júla sme pokračovali dvomi podujatiami v rámci cyklu Súčasná slovenská literatúra. Moderátor Jozef Dado Nagy privítal spisovateľa a publicistu Petra Juščáka, ktorý je autorom viacerých významných diel. Rozprávali sa o románe ... *a nezabudni na labute!*, ktorý sa venuje osudom ľudí násilne odvečených z vtedajšieho Československa do pracovných táborov v bývalom Sovietskom zväze. Román získal Cenu Obce spisovateľov Slovenska, Cenu

Asociácie organizácií spisovateľov Slovenska a bol nominovaný v desiatke finalistov o Cenu Anasoft litera 2015.

30. júla moderátor a publicista Jozef Dado Nagy predstavil návštevníkom stretnutia v knižničnej záhrade Petra Balka, spisovateľa, scenáristu a spoluautora dvoch úspešných slovenských filmov (Kandidát, 2013 a Čiara, 2017). V roku 2015 debutoval prózou *Vtedy v Lošonci*, za ktorú získal Cenu čitateľov Anasoft litera 2015. Zostavil aj antológiu súčasnej slovenskej prózy pre stredné a vysoké školy *Literatúra bodka sk*. Nagy priblížil jeho najnovší román *Ťstrov*, ktorý je o sile fantázie, písaní a putovaní za strateným otcom.

Hneď začiatkom septembra členovia Fóra humoristov svoje prvé podujatie v roku 2020 venovali Jurajovi Fándlymu, významnej osobnosti slovenskej histórie. V programe sa účinkujúci zaoberali viacerými oblasťami, ktorým sa venoval.

Odzneli poučné i vtipné príspevky viacerých autorov. Hudobne program obohatil Peter Bonzo Radványi.

Dňa 17. septembra 2020 sa návštevníkmi zaplnila záhrada knižnice pri rozprávaní trnavských rodákov. Spoločne diskutovali Jana Pifflová Španková - novinárka, publicistka, prezidentka združenia Europacoln a televízny moderátor a aktivista Patrik Herman. Podujatie moderoval ďalší Trnavčan - rozhlasový moderátor Martin Jurčo. Stretnutie malo veľmi dynamický priebeh a miestami sa moderátor hlásil o slovo. Tém bolo veľmi veľa: o začiatkoch

v televízii, o súčasnej publicistickej činnosti a taktiež o pomoci onkologickým pacientom, o prevencii rakoviny hrubého čreva. Hostia si zaspomínali aj na svoje čitateľské začiatky v našej knižnici a veľmi radi si prezreli priestory knižnice.

Všetky spomenuté podujatia z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Text: Emília Dolníková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Beseda so spisovateľom Branislavom Jobusom

Dňa 10. 7. 2020 sa vďaka Fondu na podporu umenia na nádvorí Neogotického kaštieľa v Galante uskutočnilo stretnutie so spisovateľom a hudobníkom Branislavom Jobusom. V príjemnej atmosfére letného večera predstavil hlavne detskému publiku svoje knihy. Ku každej knihe vyrozprával príbeh ako vznikla. Príbehy boli samozrejme tak, ako je to u neho zvykom, vtipné, čo sa veľmi páčilo tak detskému ako aj dospelému publiku. Rozprávania spestril skladbami zo svojho repertoáru. Na záver pre záujemcov podpísal knihy.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Stretnutie s **ilustrátorom** Miroslavom Regitkom

V auguste sa v Mestskom parku v Galante na nádvorí Neogotického kaštieľa uskutočnilo stretnutie detí s ilustrátorom Miroslavom Regitkom. Na začiatku deťom porozprával o tom, ako sa stal ilustrátorom, ako kreslí a ilustruje knihy a ako vzniká časopis Fífik. Stretnutie bolo netradičné aj v tom, že na tomto podujatí pre deti nekreslil iba ilustrátor, ale deti v tvorivej dielni kreslili spolu s ním. Najprv ilustrátor nakreslil obrázok na základe 3 indícií detí a potom kreslili deti, pričom im v ich tvorbe pomáhal. Ukázal im jednoduché triky, napr. ako kresliť postavy v pohybe. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Obecná knižnica Veľké Úľany

Obecnú knižnicu prevádzkuje Miestne kultúrne stredisko vo Veľkých Úľanoch, pracovníci MKS sa starajú

o bohatý kultúrny život v obci. Knižnica sídli v Dome služieb na 1. poschodí. Čitatelia majú k dispozícii takmer 20 000 kníh v slovenskom i maďarskom jazyku. Knižný fond tvorí náučná literatúra a beletria pre dospelých i krásna a náučná literatúra pre deti. Pre návštevníkov je knižnica otvorená dvakrát do týždňa, pondelok od 12.30 do 17.00 hod.

a v stredu od 12.30 do 18.00 hod., ale v prípade záujmu je možné navštíviť knižnicu denne, treba sa nahlásiť na tel. číse: 031/7878197 alebo 0911 954 170.

Knižnica je neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho života obce. V priestraných, svetlých a príjemných priestoroch pripravuje pre deti, študentov i dospelých návštevníkov rôzne propagačné podujatia: súťaže, exkurzie žiakov, rozprávkové popoludnia i besedy so spisovateľmi. V roku 2020 bola knižnica úspešná v dotačnom programe Fondu na podporu umenia a za projekt *Nové knihy pre knižnicu - nové príležitosti na čítanie* získala 2 300 € na nákup nových kníh.

Text: Alžbeta Prágaiová

Foto: Ludovít Hanzel

Zamerané na najmenších

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede, podobne ako iné knižnice, bojuje o každého nového čitateľa. Preto sme sa po skončení letných prázdnin rozhodli začať menšiu, dá sa povedať až osvetovú kampaň zameranú na oboznámenie verejnosti s pozitívnymi vplyvmi čítania. Mienime oslovovať hlavne rodi-

čov s malými deťmi v rôznych kluboch, centrách, detských ihriskách. Radi by sme ich primáli k tomu, aby svojim ratolestiam pravidelne čítali, chodili s nimi do knižnice a vštepili im lásku k čítaniu a knihám na celý život.

Využili sme situáciu, že v sídle knižnice, v budove Mestského kultúrneho strediska Benedeka Csaplára, pôsobia až dva krúžky pre malé deti a ich rodičov. Vychádzali sme z predpokladu, že návštevníkov týchto krúžkov sa oplatí osloviť najskôr, keďže to majú do knižnice ani nie na skok a môžu nás navštíviť vždy, keď prídu na aktivitu svojho krúžku.

Rozhodli sme sa vytvoriť pútač typu „Viete, že ...“, ktorý by upriamil pozornosť rodičov na pozitíva čítania hlavne pri duševnom a sociálnom rozvoji dieťaťa. Vybrali sme niekoľko trefných a kľúčových viet z podobne zameraných článkov, ako napr.:

- čítanie rozprávok je neoddeliteľnou súčasťou výchovy a neslúži len na to, aby ste dieťa upokojili a pomohli mu zaspáť, ale je dôležité pri rozvoji jeho fantázie, reči a sociálnych vzťahov
- už 15 minút čítania rozprávok denne bude v budúcnosti znamenať dvojnásobný náskok oproti rovesníkom
- čítanie znižuje stres a pocit úzkosti
- čítanie pred spaním telo uvoľní a vďaka nemu aj oddych padne lepšie.

Každému záujemcovi z týchto krúžkov sme ponúkli dva špeciálne kupóny so zľavou. Jeden poskytuje bezplatný zápis a je určený pre osobu sprevádzajúcu dieťa na tieto krúžky, či už je to rodič alebo starý rodič. Pre týchto našich budúcich čitateľov sme vytvorili aj tzv. čitateľský preukaz pre bábätká, ktorý by im poskytoval zľavu na zápis až do 6. roka dieťaťa. Druhý kupón, s 50% zľavou na zápis, môže tento nový čitateľ podarovať inej osobe. Tú sme bližšie nešpecifikovali, môže to byť člen rodiny, ale aj priateľ, či známy.

V duchu zimných sviatkov sv. Mikuláša a Vianoc pripravila knižnica podobnú

akciu pre detské ihriská a iné spoločenské priestory pre rodičov s deťmi, kde sme rozmiestnili obdobné pútače s ponukou kupónu na bezplatný zápis. Plné rozvinutie tejto snahy, intenzívnejšiu kampaň a spoluprácu však narušilo v druhej vlně koronavírusu nielen uzavretie knižnice, ale i pozastavenie aktivít zmienených krúžkov, ihrísk i ostatných vyhladených potenciálnych partnerov. Výsledky sú preto v tomto období zmätočné a nevyhodnotiteľné.

Myslíme si však, že toto by mohol byť jeden zo spôsobov, ktorým by sme vedeli prilákať nových čitateľov a hodláme v tomto snažení pokračovať aj v nasledujúcom období.

*Text: Ladislav Dombi, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede
Obrazová príloha: archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede*

Prednáška – História známa i neznáma

V polovici júla 2020 sme sa vybrali do Domova dôchodcov Patria v Galante. Juraj Pekarovič nás „zaviedol“ do nedávnej histórie nášho mesta. Staršie ročníky si pamätali Galantu, ktorú sledovali na prednáške prostredníctvom starých pohľadníc. Výklad odborníka na slovo vzatého bol veľmi pestrý. Projekciou ukázal aj vzácne fotografie Galanty, ako ju už nevidíme. Návštevníci sa mohli dozvedieť ako mesto vyzeralo pred desiatkami rokov, ale aj to, aké obyvateľstvo patrilo medzi prvé na území dnešnej Galanty.

Juraj Pekarovič sa narodil v Galante a od mladosti sa zaujímal o históriu mesta, dlhé roky písal i kroniku mesta. Zostavil kalendáre s reprodukoványmi historickými pohľadnicami vydanými pri výročiach mesta a publikoval články o histórii mesta v odbornej tlači. Svoju zberateľskú činnosť upriamuje na dokumenty, ktoré sa priamo viažu k histórii Galanty. Jeho rozsiahla zbierka pohľadníc

viedla k vydaniu už spomenutej knihy *Galanta na starých pohľadniciach*. Podujatie a projekt s názvom „Poznanie ukryté v knihe“ z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Text: Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Pipi dlhá pančucha

Súčasťou projektu Mestského kultúrneho strediska „Hudobné piatky v Galante“ sa stala aj Galantská knižnica. V spolupráci s divadielkom pre deti sme zorganizovali podujatie pod názvom Pipi dlhá pančucha, ktoré sa konalo na nádvorí Neogotického kaštieľa v letný piatkový podvečer 31. júla 2020.

Divadlo s interaktívnymi prvkami pre malé, ale i väčšie deti priľákalo publikum zo širokého okolia. Hlavnej úlohy sa zhostila Petra Sabová a podľa reakcií publika to zvládla podľa očakávaní a vyslúžila si spolu so svojimi kolegami veľký potlesk. Počas celého predstavenia nebola núdza o piesne, hudbu a nesmel chýbať tiež tanec. Na ten záverečný sa pridali k Pipi a jej kamarátom aj deti.

Za to, že môže deťom prinášať príbehy a dobrodružstvá knižných postáv aj touto formou vďačíme Fondu na podporu umenia, hlavnému partnerovi, ktorý projekt podporil z verejných zdrojov.

Text: Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Beseda so spisovateľkou Margit Garajszki

Galantská knižnica sa každoročne podieľa na organizovaní podujatí pre Centrum voľného času Spektrum, konkrétne pre účastníkov letného tábora. Keďže to situácia dovoľila a letný tábor sa organizoval, boli sme veľmi radi, že naše pozvanie prijala charizmatická a talentovaná spisovateľka Margit Garajszki. Besedovali sme s ňou hneď dvakrát v rámci leta a vždy keď k nám autorka známej knihy *Bobuľa* zavíta, sme nadšení zo stretnutia s ňou. Margit Garajszki je jedna z tých autoriek, ktoré sa vedia prihovoriť deťom veľmi prirodzene a zároveň pútavo. Porozprávala nám o tom, ako vznikali jej knihy a tiež sme si vypočuli úryvky z nich.

Margit Garajszki k nám už viackrát pricestovala z Budapešti, kde žije a tvorí. Okrem toho, že píše, sama si knihy aj prekladá. V prípade *Bobule* nám dokonca prezradila, že si dovoľila v maďarskom preklade niečo málo prispôbiť. Má za sebou štúdium na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského odbor slovenský jazyk a literatúra a tiež píše recenzie a divadelné kritiky v oboch jazykoch.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Text: Zuzana Mlatecová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Modernizácia Obcej knižnice v Krakovanoch

Obecná knižnica v Krakovanoch je kultúrnym zariadením obce Krakovany. Fungovanie knižnice v obci začalo začiatkom 60. rokov 20. storočia, no jej pôsobenie v súčasnom sídle, t.j. v Kultúrnom dome v Krakovanoch sa datuje od 1. septembra 1968. V novovybudovanom Kultúrnom dome

v Krakovanoch boli pre knižnicu vyčlenené tri miestnosti, z ktorých bola jedna určená pre najmenšiu vekovú kategóriu, ďalšie dve pre strednú vekovú kategóriu a miestnosť pre dospelých a starších čitateľov. Tento kultúrny stánok sa tak stal strediskovou knižnicou s modernou a peknou čítárňou. Postupne pribúdali čitatelia aj knižné tituly. Pod vedením knihovníčok Emílie Zuzicovej a od roku 1975 až do konca roku 1991 Oľgy Sedlákovej v knižnici pulzoval čulý ruch v podobe čitateľských besied, výstaviek literatúry, besied s prizvanými spisovateľmi, ap. V roku 1981 bola za mimoriadnu pracovnú iniciatívu ocenená „teta z knižnice“ p. Sedláková a za dobré

výsledky a zanietenu prácu dostala tiež podporu v podobe vymalovania stien, kúpy nábytku, kobercov a ďalšieho vylepšenia, ktoré prilákalo nových čitateľov.

Od roku 1990, kedy prešla knižnica pod správu obecného úradu, obec každoročne prispievala do obnovy knižničného fondu, tiež podporovala a pomáhala pri realizácii rôznych aktivít, ako sú návštevy žiakov pri príležitosti Marec - mesiac knihy, Noc s Andersenom, ap. Knižnicu navštevujú všetky vekové kategórie, no pravidelnými návštevníkmi sú žiaci materskej školy a základnej školy. Tu im je prezentovaná jej činnosť, nové prírastky knižničného fondu a možnosti využitia priestorov knižnice na rôzne aktivity.

Aj keď knižničný fond bol obmieňaný, interiér knižnice dlhé roky ostával v nezmenenom stave. Zariadenie rokmi stratilo svoju atraktivitu, stávalo sa nevyhovujúcim na účelné a príjemné prostredie, čo čiastočne vplývalo aj na návštevnosť. Obec tak v roku 2019 využila možnosť získania finančnej podpory na modernizáciu interiéru prostredníctvom Fondu na podporu

umenia (FPU), kde v programe 5. Pamäťové a fondové inštitúcie, sú knižnice zaradené. Prostredníctvom FPU dostala obec dotáciu na modernizáciu obecnej knižnice vo výške 4 500,-€ so spoluúčasťou obce vo výške 1 362,-€. Od novembra 2019 až do novembra 2020 bola zrealizovaná rekonštrukcia priestorov - nová elektroinštalácia, osvetlenie, bola položená funkčná podlahová krytina a vytvorenie jednej veľkej miestnosti z pôvodných dvoch pre starších čitateľov. Modernizáciou boli vytvorené pohodlné priestory pre najmenších čitateľov v podobe detskej miestnosti a vytvorenie veľkej miestnosti pre mládež a dospelých čitateľov. Knižnica bola vybavená novým nábytkom - regály na knihy, písací stolík, skriňa na knižničnú dokumentáciu, knižnica, stolíky a stoličky pre čitateľov knižnice.

Moderné vybavenie knižnice posluží na organizovanie tvorivých dielní pre všetky vekové kategórie. Umožní lepšie využívať priestory pre rôzne podujatia a aktivity, prehľadnosť knižného fondu, variabilitu vybavenia pre rôzne druhy aktivít. Snahou obce, ako zriaďovateľa, je budovať knižnicu do budúcnosti ako knižnicu komunitného typu za účelom zvýšenia počtu či už registrovaných používateľov, ale aj neregistrovaných. Spolupracovať s Materskou a Základnou školou v Krakovanoch pri realizácii hodín informačnej prípravy, tematických tvorivých dielní, hlasné čítanie, súťaže pre deti a dospelých.

Cieľom projektu bolo zvýšiť kvalitu poskytovania knižničných služieb. Ako sa tento zámer podaril, je na hodnotení návštevníkov tohto kultúrneho stánku.

Text: Oľga Galbavá, Obecná knižnica v Krakovanoch

Foto: Oľga Galbavá

Mestská knižnica Skalica

Mestská knižnica Skalica, ktorá spadá do metodickéj pôsobnosti Záhorskej knižnice, je od jesene roku 2009 rozpočtovou organizáciou mesta. Sídli v zachovalom meštianskom dome - Gvadányiho kúrii, pomenovanej podľa maďarského básnika a vojaka Józsefa Gvadányiho, ktorý tu žil v rokoch 1783 až 1801.

V roku 1986 bola ukončená rozsiahla rekonštrukcia kúrie a knižnica sa sem presťahovala z priestorov Domu kultúry v Skalici. Dostali sme väčšie prie-

story, aj jednotlivé oddelenia sa rozšírili a mohli lepšie rozvíjať a poskytovať komplexné služby čitateľom a návštevníkom. Našou organizačnou súčasťou od roku 2010 je aj Akademická knižnica Stredoeurópskej vysokej školy v Skalici. Od novembra r. 2011 sme správcom bývalého Jezuitskeho kostola sv. Františka Xaverskeho v Skalici. Celý knižničný fond - knihy, periodiká i audiovizuálne

dokumenty sú spracované automatizovane cez systém Dawinci.

Ešte vlni naša mestská knižnica popri knižničných službách organizovala počas celého roka aj kultúrno-spoločenské podujatia pre verejnosť, deti MŠ, ZŠ a Špeciálnej školy v Skalici, ale i škôl z okolitých obcí. Každoročne sa zapájame do podujatia Týždeň slovenských knižníc, ponúkame hlavne prehliadky priestorov a fondu pre deti, rozprávkové dopoludnia a súťaže. Novým detským čitateľom počas tohto týždňa umožňujeme bezplatnú registráciu a tiež odpúšťame poplatky za upomienky.

Aktivity s deťmi na rôzne témy pripravujeme počas roka aj podľa požiadaviek pedagógov, hlasné čítania orientujú deti k pozitívnemu vzťahu k literatúre a k získavaniu správnych informácií. Vlni sa nám podarila aj celodenná akcia s deťmi z družobného mesta Hodonín - Po stopách histórie mesta Skalica. V roku 2018 sme začali spolupracovať s knižnicou Uherské Hradiště, s deťmi z III. ZŠ sme boli na návšteve v Uherskom Hradišti, počas ktorej deti hrovou formou spoznali históriu nášho partnerského mesta.

Obmedzenia, ktoré priniesol tento rok v súvislosti s pandémiou, nám prekazili plány a stretnutia aj s detskými čitateľmi, ktorí nám veľmi chýbajú. V letných mesiacoch sme usporiadali odloženú predajnú výstavu obrazov skalickej rodáčky Anny Noskovej, kvôli situácii sa ale nemohla konať vernisáž. V apríli sme museli zrušiť

spomienkový koncert na skalického rodáka Mariána Vargu 70+3. Podobne aj marcové podujatie, podporené FPU – Labyrinty literatúry, na ktorom sme mali privítať Miroslava Brucka, Denisu Fulmekovú, Igora Hochela a Jozefa Špačka.

Akciami sa snažíme priblížiť knihy a knižnicu všetkým záujemcom od malých detí až

po seniorov. Tým pripravujeme každoročne prednášky priamo v seniorských zariadeniach. Organizujeme besedy, súťaže, výstavy s vernisážami, prednášky, minitry hand-made výrobkov, ap.

Niektoré z podujatí sa u nás konajú už pravidelne, ako napr. besedy o ochrane prírody, oceňovanie najlepšieho detského čitateľa, dielničky, výstavy prác detí, či výstavy fotografií. Uskutočňujú sa v priestoroch knižnice, ale aj jezuitského kostola. Ten sme využívali najmä na koncerty, promócie vysokých škôl v Skalici, civilné sobáše a sprievodcovskú činnosť. Kostol sa teší veľkému záujmu zo strany verejnosti, veríme, že v budúcom roku sa vrátíme do starých koľají a budeme môcť pokračovať v príprave podujatí.

Naša Mestská knižnica Skalica sa však posledné roky potýka s veľkými problémami. V októbri tohto roku uplynulo 34 rokov od jej slávnostného

otvorenia v priestoroch Gvadányiho kúrie. Za 34 rokov sa knižnica dostala do povedomia ľudí ako inštitúcia s bohatou činnosťou, dobrým fondom a ústretovými pracovníkmi. Bohužiaľ, za vyše 30 rokov sa nič nezmenilo na budove, v ktorej sídli. Tá sa dostáva do povedomia ľudí ako objekt, ktorý by potreboval rekonštrukciu, či už zatekajúcej strechy,

zničenej fasády, okien, ktoré sa nedajú poriadne zatvoriť, vyše 30-ročných sociálnych zariadení. Práve teraz v novembri sme riešili havarijnú situáciu s kúrením. Súčasný stav v jednotlivých oddeleniach inštitúcie už nevyhovuje bezpečnostným ani estetickým požiadavkám súčasnej doby.

Pritom v pláne investičnej výstavby mesta Skalica sa už v roku 2014 rátať s rekonštrukciou Gvadányiho kúrie a rozšírením priestorov mestskej knižnice do podkrovia. Plánovaný projekt rekonštrukcie na roky 2018 — 2019 sa zaoberal najmä modernizáciou dvoch oddelení knižnice (detské oddelenie, beletaria). Návrh riešil nielen funkčnosť interiéru, ale aj estetickú stránku navrhovaných prvkov mobiliáru. Projekt však bol zamietnutý.

Rovnako nás trápi ďalší problém. Sme si vedomí, že spokojnosť našich čitateľov a používateľov závisí aj od ponuky našich služieb a zloženia knižničného fondu. Pravidelnosť v dopĺňaní knižničného fondu sa nám nedarí zabezpečiť počas roka v požadovanom rozsahu a kedysi mesačný nákup nových kníh sme museli (a to už pár rokov dozadu) obmedziť na jeden až dva väčšie nákupy ročne a príležitostné drobné dopĺňanie. Kedysi bola naša knižnica pre veľmi kvalitný a aktuálny fond vyhľadávaná obyvateľmi celého okolia, dnes už to platí menej a to nás trápi. Nedarí sa nám ani zďaleka plniť niektoré zo štandardov pre verejné knižnice.

Potešilo nás však, že sme tento rok získali finančnú podporu na činnosť knižníc z Fondu na podporu umenia (FPU) a naša žiadosť na akvizíciu bola úspešná. Ľahká nie je ani situácia s personálnym obsadením, na štyri oddelenia knižnice a jezuitský kostol máme troch stálych pracovníkov a jednu brigádnicku. Veríme však, že sa aspoň pomalými krokmi situácia bude zlepšovať a my budeme môcť poskytovať našim čitateľom a návštevníkom služby v prostredí a za podmienok, ktoré si oni i my zaslúžime.

Text: Ľubica Rozborilová, Mestská knižnica Skalica

Foto: archív Mestskej knižnice Skalica

Regionálno-bibliografické oddelenie Záhorskej knižnice

Záhorská knižnica plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Senica a zároveň je regionálnou knižnicou s pôsobnosťou v územnom obvode okresov Senica a Skalica. Radi by sme preto čitateľom Knižničného spravodajcu priblížili činnosť nášho regionálno-bibliografického oddelenia.

Jeho história ako oddelenia vtedy ešte Okresnej knižnice v Senici sa začala písať v roku 1974. Dovtedy neexistovalo samostatne, bolo súčasťou oddelenia politickej literatúry a bibliografická činnosť spočívala v tvorbe letákov k rôznym kultúrno-výchovným podujatiam knižnice. Regionálny fond pozostával predovšetkým z regionálnych materiálov, ako

sú knihy, brožúry, fotografie, pozvánky, letáky a plagáty. Samostatné oddelenie sa začalo budovať prijatím odbornej pracovníčky a vyčlenením, roztriedením a postupným spracovaním regionálneho fondu.

Už viac ako 30 rokov zastáva post regionálnej bibliografky naša kolegyňa, knihovníčka, pani Alena Švecová. Pod jej vedením oddelenie plní všetky základné úlohy: získava, spracováva a uchováva dokumenty regionálneho významu, buduje regionálnu databázu článkov, koordinuje bibliograficko-informačnú činnosť jednotlivých oddelení knižnice, vykonáva edičnú a rešeršnú činnosť.

Databázu článkov pre výberovú regionálnu bibliografiu v knižnično-informačnom systéme VIRTUA budujeme excerpciou seriálov. V knižnici evidujeme 92 titulov celoslovenských novín a časopisov, 11 zahraničných. Excerpujeme zo 44 titulov, okrem celoslovenských titulov aj

z regionálnych periodík. Kompletne viažeme do väzby regionálne periodiká ako Záhorák, Záhorie. Ostatné regionálne periodiká kompletizujeme a uchovávame v dvoch regionálnych skladoch. Vo forme výstrižkov archivujeme celoslovenské periodiká. Databáza regionálnych dokumentov bola doplnená o 48 knižničných jednotiek, knihy vydané v danom kalendárnom

roku sa zároveň stávajú kandidátkami na ocenenie v súťaži Kniha Záhoria, ktorej usporiadateľom je práve Záhorská knižnica.

Záujemcovia o rešerše a bibliograficko-faktografické informácie sú predovšetkým študenti stredných a vysokých škôl. Poskytujeme im rešerše a študijné materiály potrebné pre vypracovanie stredoškolskej odbornej činnosti, seminárnych a bakalárskych prác.

Medzi najzaujímavejšie rešerše s regionálnou tematikou v poslednom období patria rešerše: Križovatky pôdohospodárstva na Záhori, Židovská náboženská obec v Senici v období 1939 — 1945, Premeny komunálnej a regionálnej politiky po roku 1990 v meste Senica, Z histórie Skalice, Osoby a osobnosti v období národnooslobodzovacieho boja počas 2. svetovej vojny v okrese Senica, Skalica a Myjava.

Aj na tento rok zostavila pani bibliografka materiál Kalendárium regionálnych osobností, Jubilanti roku 2020, rovnako i Významné regionálne osobnosti, udalosti a inštitúcie v roku 2020.

Počas roka pripravila výstavky troch jubilujúcich regionálnych osobností. Prvou bola výstavka v priestoroch študovne oddelenia odbornej literatúry pri príležitosti 235. výročia narodenia rímskokatolíckeho kňaza, národného buditeľa, básnika a prekladateľa Jána Hollého (1785 — 1849), rodáka z Borského Mikuláša.

Druhá výstavka bola inštalovaná priamo v priestoroch regionálno-bibliografického delenia. Pripomenuli sme si ňou 115. výročie úmrtia Jána Beža, významného učiteľa, kníhtlačiaru a autora pedagogickej literatúry. Vydal 15 učebníc pre národné školy, ktoré vyšli spolu v 68 vydaniach. Známy a obľúbený bol aj jeho

časopis Noviny malých. Vystavené materiály pochádzali z knižničného fondu Záhorskej knižnice a súkromnej zbierky známeho a nadšeného znalca regionálnej histórie Jána Petra, ktorý ich bezplatne zapožičal.

Poslednou výstavkou, ešte stále aktuálnou, je výstavka v priestoroch oddelenia beletrie, ktorou sme si pripomenuli nedožitú 70. výročie narodenia spisovateľa pre deti a mládež, publicistu, autora sci-fi a dramatika Jozefa Repku. Napísal desiatky rozhlasových hier - boli medzi nimi rozprávky, povesti, zábavné seriály i náučné historické pásma. Návštevník knižnice môže okrem nahliadnutia do jeho kníh si i vypočuť niektorú z jeho rozhlasových hier cez počítač.

Regionálne oddelenie Záhorskej knižnice práve v týchto dňoch dostáva nový šat. Výmenou zastaraného nábytku sa stane dôstojným miestom pre uchovanie regionálneho fondu. Ten je jedinečným zdrojom faktografických a bibliografických informácií, jeho výnimočnosť spočíva v poznávaní histórie i súčasného diania regiónu Záhoria.

Text: Andrea Sadloňová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: archív Záhorskej knižnice v Senici

AKTUÁLNE INFORMÁCIE Z GALANTSKEJ KNIŽNICE

Modernizujeme sa ...

Vedeniu knižnice i všetkým zamestnancom Galantskej knižnice záleží, aby sa návštevníci knižnice cítili príjemne a stále modernizuje služby i vybavenie priestorov.

Čítareň a študovňa poteší svojich návštevníkov novými kreslami a stoličkami, lepšiu orientáciu v budove umožnia nové informačné tabule vo vstupnej hale a veľkými zmenami prešla aj vstupná chodba do detského oddelenia - nová podlaha, maľovka, vybavenie. Na budúci rok plánujeme zmodernizovať

nizovať vstupnú halu.

Okrem týchto interiérových zmien Galantská knižnica sprístupnila pre svojich používateľov od 21. októbra novú službu - vrátenie kníh prostredníctvom biblioboxu a od novembra o službách a činnosti knižnice informuje aj **nová webová stránka Galantskej knižnice**. Pozrieť si ju môžete na www.galantskakniznica.sk.

BIBLIOBOX prinesie používateľom knižnice väčší komfort pri vrátení vypožičaných dokumentov. Knihy je možné vrátiť nepretržite, 24 hodín denne, a to najmä v čase, keď je knižnica z rôznych dôvodov zatvorená. Počas uzatvorenia knižnice

počas druhej vlny pandémie mali používatelia už možnosť vrátiť knihy prostredníctvom biblioboxu, ktorý sme tesne pred uzatvorením knižnice spustili do prevádzky. Od 28. októbra do 18. novembra, kedy bola knižnica zatvorená pre verejnosť, túto službu využilo 172 čitateľov, ktorí prostredníctvom neho vrátili 677 kníh.

Bibliobox je umiestnený pri budove Galantskej knižnice na Mierovom námestí 4 (vľavo od hlavného vchodu).

Text: Darina Kráľová, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Knihy pre knižnicu v Zatiné

„Začiatkom leta mi zavolala kolegyňa Mgr. Ildikó Kecskés z Nových Zámkov, predsedníčka Spolku maďarských knihovníkov na Slovensku a informovala sa, či sa zapojíme do knižnej zbierky pre Obecnú knižnicu v Zatiné“, spomína Mgr. Judita Kontárová.

V tejto malej obci v okrese Trebišov totiž v máji vyhorel kultúrny dom, kde bola umiestnená aj knižnica. Bola to vec, ktorá sa neodmieta. Výzvu a následne organizovanie knižnej zbierky inicioval už spomínaný spolok knihovníkov v partnerskej spolupráci so Spolkom maďarských spisovateľov na Slovensku. Podnet uskutočniť zbierku kníh sa realizoval na základe konzultácií so starostom obce Zatiné s cieľom zozbierať približne 5 000 zväzkov kníh.

Výzva pre širokú verejnosť bola zverejnená v tlačových i elektronických médiách a na sociálnych sieťach. Koordinátorkou projektu v Galantskej knižnici sa stala Mgr. Kontárová. Pani Ildikó Kecskés jej obratom poslala všetky informácie, ktoré sa týkali tejto spolupráce: vyhlásenie o spolupráci, časový harmonogram a úlohy zberných knižníc. „Zbierku som začala u nás v knižnici prihliadajúc na stav a aktuálnosť kníh - z vyradených kníh a knižných darov som vyberala tie, ktoré zodpovedali kritériám pre knižničný fond malej knižnice. Medzitým sa ozývali ľudia z okolia osobne, telefonicky i mailom, ktorí ponúkali

knihy, niekedy i svoje kompletne knižnice. Dovezené knižné dary som prebrala, pretriedila a napísala zoznam kníh podľa dopredu určeného formulára, ktoré som poslala organizátorom a na základe ktorých vedenie spolku má pripraviť finálnu verziu zozbieraných kníh, ktoré budú doručené do obce Zátin“ uviedla Mgr. Kontárová.

Pred definitívnou uzávierkou termínu zbierky kníh sme dostali ďalšiu ponuku od súkromnej osoby, ktorá sa v prospech obce vzdala svojej knižnice - v počte takmer 100 kníh. Z tohto daru, ako z celku sa vypracoval ďalší zoznam, ktorý sme zjednotili už s dopredu pripraveným zoznamom dokumentov určených na odovzdanie obci Zátin. Konečné číslo vyzbieraných kníh sa tak vyšplhalo na 243 titulov takmer v 250 zväzkoch. Po dohode s organizátormi sa knižničné jednotky mali zabaliť do krabíc a označiť štítkami pre ľahšiu orientáciu medzi zásielkami prichádzajúcimi z okolia, ale aj spoza hraníc. Pripravené balíky kníh Galantská knižnica odovzdala 24. septembra 2020. Odvoz daru zabezpečili organizátori.

Veľmi sa tešíme, že sme mohli participovať na realizácii plánu, oživiť knižnicu a tým

trošku aj kultúrny život v obci Zatin. Podľa našich informácií sa organizátorom podarilo naplniť cieľ a vyzbierať viac ako 5 tisíc dokumentov. Ich vynaložená námaha nebola zbytočná, preto im srdečne gratulujeme k úspešnej koordinácii tejto veľkolepej akcie.

Text: Judita Kontárová, Zita Perleczká, Galantská knižnica v Galante

Foto: archív Galantskej knižnice v Galante

Noc s Andersenom trochu inak ...

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede sa každoročne zúčastňuje medzinárodného podujatia Noc s Andersenom, ktoré sa uskutočňuje koncom marca pri príležitosti narodenín slávneho rozprávkaru. V tomto roku sa však oslavné podujatie kvôli nepriaznivej epidemiologickej situácii nekonalo a bolo preložené na jeseň.

V regionálnej knižnici prebehla Noc s Andersenom v skrátenej forme dňa 12. októbra 2020. Žiakov 3.C zo ZŠ na Jilemnického ul. s vyučovacím jazykom slovenským potešili so zábavným vystúpením nasledujúci účinkujúci. Ako prvý so svojím EKO divadielkom vystúpil Tomáš Truchan. Pomocou divadelnej hry Malý princ hravou a zábavnou formou priblížil deťom problémy ochrany životného prostredia a dôležitosť recyklácie surovín. Deti sa nadšene zapájali do priebehu deja, dokonca sa pridali aj k spevu umelca. V druhej časti programu sa žiaci zoznámili s Matejom Zámečnikom, autorom kníh Nezábudka a Divozel, Zábudlivé Ginko. Beseda o týchto knihách tematicky nadväzovala na predchádzajúce predstavenie. Opäť bola reč o ekológii, ochrane životného prostredia a recyklovaní. Pán Zámečník priniesol so sebou v záhadnej čiernej nádobe aj dôležitých pomocníkov tvorby úrodnej zeme - dážďovky. Deti si osvojili aj drobné techniky, ako dokážu rozlíšiť papierové obaly od plastových. Žiaci sa do besedy veľmi aktívne zapájali a odchádzali domov veselí a spokojní.

Pracovníkov knižnice tešilo, že sa „náhradná“ Noc s Andersenom vy-

darila, že sa deťom predstavenia páčili a mali príjemný a veselý kultúrny zážitok. Teraz žiaľ, knižnica musí opäť na neurčitý čas upustiť od usporadúvania podujatí, ale dúfame, že sa onedlho môžeme so žiakmi znova stretnúť!

*Text : Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede
Foto: archív Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Strede*

LITERÁRNY SALÓN TRNAVA 2020

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave počas otvorenia Týždňa slovenských knižníc v Trnavskom samosprávnom kraji vyhlásila celoslovenskú literárnu súťaž pre začínajúcich autorov zo Slovenska i Slovákov žijúcich v zahraničí - Literárny salón Trnava 2020. Bola vyhlásená aj mimoriadna cena župana TTSK Moje stretnutie s Jurajom Fándlym.

Uzávierka súťaže bola 21. augusta 2020. Do súťaže sa prihlásilo 63 autorov s 220 prácami, ktoré hodnotili literárni kritici v zložení - Alexander Halvoník, Zlata Matláková a Radoslav Matejov. Slávnostné odovzdávanie cien víťazom bolo naplánované na 28. októbra 2020 v Divadle Jána Palárika v Trnave. Z dôvodu zhoršenej pandemickej situácie sme museli pristúpiť k zrušeniu odovzdávania cien a diplomy sa víťazom zaslali poštou. Video s vyhlásením víťazov bolo zverejnené na YouTube kanáli knižnice.

Literárnu súťaž z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Z ocenených prác bol zostavený zborník Literárny salón Trnava 2020, ktorý je pre záujemcov prístupný v knižničnom fonde alebo na požiadanie je možnosť zaslať ho poštou.

*Text: Emília Dolníková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Foto: archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave*

OSOBNOSTI KNIHOVNÍCKEHO SVETA

Za PhDr. Jankou Ághovou

S veľkým zármutkom sme prijali správu o úmrtí významnej osobnosti slovenského knihovníckeho sveta PhDr. Janky Ághovej.

Absolventka Katedry knihovedy a vedeckých informácií FFUK Bratislava sa stala riaditeľkou Okresnej ľudovej knižnice v Trnave v roku 1972 a počas nasledujúcich tridsiatich rokov svojho pôsobenia vo funkcii významne ovplyvnila smerovanie nielen trnavskej knižnice, ale aj knihovníctva v celoslovenskom kontexte.

Knižnica v Trnave sa pod jej vedením profesionalizovala, významným spôsobom sa rozšírila činnosť knižnice, zvýšil sa počet čitateľov, začala sa rozvíjať bibliografická a metodická a publikačná činnosť, knižnicu na jej pozvanie navštívili významné osobnosti literárneho života. Z jej iniciatívy sa začali požičiavať zvukové knihy slabozrakým a nevidiacim občanom, vzniklo hudobné oddelenie knižnice. V 90. rokoch 20. storočia sa vytvorila súčasná podoba organizácie, zriadila sa čítareň aj herňa pre postihnuté deti. Rozvíjala sa spolupráca so školami, s mestskou samosprávou, pokračovalo sa v automatizácii knižničných činností.

Knižnica v Trnave sa stala významným odborným knihovníckym pracoviskom a významnou kultúrnou inštitúciou regiónu, poprednou spomedzi slovenských knižníc. PhDr. Janka Ághová venovala čitateľom svoj čas, energiu a odborné znalosti, kolegom kvalifikované vedenie a ľudský prístup. Jej angažovanie v celoslovenských knihovníckych spolkoch bolo vyvrcholením jej knihovníckeho pôsobenia.

V roku 2001 odišla PhDr. Janka Ághová po tridsaťročnom pôsobení na zaslúžený odpočinok. Aj potom však cennými radami pomáhala mladším kolegyniam naplňať hlavné krédo knihovníka - poskytnúť to najlepšie návštevníkovi a čitateľovi knižnice.

Majestáť smrti si nevyberá. Dotýklo srdce skvelého človeka, no výsledky práce zostávajú, v našich srdciach ostane navždy.

Češť jej pamiatke!

Text: Eubica Malá, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

ZO SPOLKOVEJ ČINNOSTI

Milé kolegyně, kolegovia,

po druhýkrát v tomto roku sa vám prihovám s ľútosťou nad neuskutočnenými aktivitami, ktoré sme si v závere minulého roka na členskej schôdzi Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave naplánovali. Po lockdownovej jari sme s nádejou čakali na uvoľnenú jeseň, aby sme dohnali všetko to, čo sme nestihli. Ale ako sa vraví, človek mieni.....

Druhá vlna a protipandemické opatrenia neumožnili ani exkurziu do knižníc poľskej Wroclavi, ani vzdelávanie pre knihovníkov a ani slovenské manifestačné podujatie Noc s Andersenom. A neuskutoční sa ani koncoročná členská schôdza, preto si dovoľujem osloviť vás aspoň touto formou. Keďže koncoročná členská schôdza zvykne mať aj bilančný charakter, pripomeňme si v krátkosti, čo sa nám z plánovaných aktivít podarilo zrealizovať. Bola to predovšetkým vlajková udalosť slovenskej knihovníckej verejnosti *Týždeň slovenských knižníc*. Po čiastočnom uvoľnení situácie sa na prelome júna a júla uskutočnila burza kníh s tradične veľkou návštevnosťou.

Viacere knižnice v regióne využili letný čas na podujatia v exteriéri v parkoch, nádvoriach, záhradách tak, ako v prípade Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, či v prípade Mestskej knižnice v Hlohovci, alebo Galantskej knižnici v Galante. V Žitnoostrovej knižnici v Dunajskej Strede pripravili na jeseň i Noc s Andersenom. Na interaktívne podujatia sa naďalej využíva online priestor ako napr. v prípade súťaže *Literárna Senica Ladislava Novomeského 2020*, organizovanej Záhorskou knižnicou v Senici, či v iných knižniciach. Všetkým aktívnym knihovníkom patrí veľké uznanie a vďaka.

Napriek obmedzeným podmienkam na spolkové aktivity, pribudli dvaja členovia pobočky, celkový stav v súčasnosti je 93 členov.

Touto cestou pozdravujeme aj našich jubilantov a želáme im všetko najlepšie:

Bartóková Eleonóra	Hodossy Dezider, Mgr.	Mikolai Mónika
Behúlová Marianna, Mgr.	Horváthová Agneša	Mikulíková Cecília
Bódišová Margita	Jakubáčová Benjamína	Sadloňová Andrea, Mgr.
Brlit'ová Jana	Kasalová Anna	Sedlárová Ľubica, PhDr.
Cíbičková Mária	Kozická Mária	Stanková Mária
Díteová Emília, PhDr.	Makovníková Iveta	
Gašparovičová Anna, Mgr.	Mesárošová Zuzana, Mgr.	

Žiaľ, tento rok naša komunita zosmutnela. Opustili nás dve osobnosti, ktoré výrazným spôsobom pozitívne ovplyvnili knihovnícky život nielen v Trnave, ale na Slovensku vôbec. Janka Ághová, dlhoročná riaditeľka Okresnej knižnice v Trnave a členka našej pobočky od jej založenia a Štefan Hanakovič,

bibliograf, správca Matice slovenskej a riaditeľ Spolku sv. Vojtecha.

Češť ich pamiatke!

Milé kolegyně, kolegovia,

blíži sa koniec roka, ktorý zvykneme prežívať s radosťou a nádejou. Želám vám, aby napriek súčasnej situácii, vás tento pocit neopustil.

Želám vám krásne Vianoce a veľmi sa teším na všetky aktivity a stretnutia v budúcnosti.

Zuzana Martinkovičová
predsedníčka Krajskej pobočky SSKK v Trnave

**Prajeme vám pokojné
vianočné sviatky,
aby ste boli svetlom
pre svojich blízkych.
Do nového roku prajeme
veľa zdravia, šťastia,
spokojnosti, osobných
i pracovných úspechov
a chvíle naplnené pokojom.**

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 47, č. 2, rok 2020

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Pavol Tomašovič

Predseda redakčnej rady: Miriam Danková

Členovia redakčnej rady: Emília Dolníková, Darina Kráľová, Ladislav Dombi, Andrea Sadloňová

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 24 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09

ISSN 1339-4991